N. 46.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 6. Czerwca V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 26 Maia. Dalsze czynności woienne armii Rossyiskiey pod kommendą G. Buxhewden w Finlandyi. D. 30 Marca dywizya 17 GL. Kamieńskiego stoiąca blizko Helsingfors, dla zmienionych okoliczności nowym sposobem rozłożoną została, to iest półki 31 strzelców, Riazański muszkietyerów, cały park artylleryi, Krzemieńczugski, Miński, Białozierski muszkietyerów, kompanie batteryine, pionierowie, 30 strzelców, leib kozacy, Finlandzki dragoński, huzarowie. GM. Tuczkow odebrał rozkaz wykonać rychley swoie przedsięwzięcie, a ieśli nieprzyiaciel oddali się z Uleaborga, za nim postępować ku miastu Vasa, w Uleaborgu straż zostawuiąc. Dywizya 21 zbliżywszy się do Abo strzedz miała brzegów południowey Finlandyi. Na ten koniec zalecono ieszcze GL. Tuczkowi dla silnieyszego prześladowania Szwedów uciekaiących do Uleaborga, z swoiey strony przyciskać ich woyskiem lekkiém, które gdyby potrafiło oczyścić Uleaborg korzystaiąc z powstaiącey w obozie przeciwnym trwogi i nieukontentowania, w tenczas dywizya 5 nie miała iuż posuwać się ku północy, lecz prosto ciągnąć do mieysc wyznaczonych. X. Bagrationowi szczególniey zalecono, użyć podiazdu Półkownika Wuicz na zaięcie wysp Alandzkich, które dla swego położenia, ludności, ważności warte są względu.

D. 31 Marca doniosł X Bagration, że Półkownik Kulniew d. 23 zaiął miasto Karleby większe. Wielikołuckiego półku Podporucznik Zateplinków pod niebytność Officyera huzarskiego prowadzący straż przednią iazdy, zaczowszy od miasta Ni Karleby nie zpuścił z oka nieprzyiacioł, i w krok za niemi wszedł do większego Karleby, ztąd gonił do Chimango na granicę prowincyi Vasa, walcząc prawie nieustannie. Za iego strażą przednią następowała reszta iazdy, Maior Silin z strzelcami, Półkownik Kulniew z piechotą. Ten Officyer w dniach 17 przebiegł wiorst blizko 500 drogami trudnemi i nieprzebytemi, goniąc Szwedów trzykroć licznieyszych, zawsze ich mężnie porażaiąc, za co na pochwałę znakomitą sprawiedliwie zasłużył. Nieprzyiaciel bez przestanku ścigany przyszedł do nayiększego zamieszania, i samą tylko nagłą ratował się ucieczką. Według prowiantskiego raportu, dywizya 5 żywność miała do d. 6 kwietnia, mięsiwo i wódkę do d. 1, owies do d. 12, siano w kraiu kupowała, świeżą żywność dla niey prowadzono na dni 20. Dywizya 21 ma żywność do d. 1 Maia, porcye odbiera w części większey pieniędzmi według żądania samych żołnierzy, furażem opatrzona do d. 15 kwietnia. Dywizya 17 ma żywność do d. 21 kwietnia, wódkę i mięsiwo do d. 7, furaż w magazynach blizkich gotowy. Pewność o tym dostatku wzięta iest nie z samych tylko rachunków prowiantskich, lecz bardziey z doniesienia dywizyinych naczelników.

D. 1 kwietnia główna kwatera w Helsingfors; w dywizyach 17 i 21 nic ważnego. X. Bagration doniosł, że d. 31 marca Półkownik Wuicz z 25 półkiem strzelców i kozakami udał się do wysp Alandzkich, maiąc tam rozstawić potrzebne straże, ażeby mieszkańcom przecioł kommunikacyą z nieprzyiacielskim kraiem. Z armat wziętych w zamku Abo 5 większych wysłano do przygórka Hangut na osadzenie batteryi nowo założoney, która ma zasłaniać wygodne stanowisko okrętowe. X. Bagrationowi zalecono, wysłać GM. Aderkas na przeyrzenie brzegów odnogi Bothnickiey, i wyznaczenie mieysc gdzie batterye założyć trzeba na zasłonę portów.

D. 2 i 3 kwietnia nic uwagi godnego. D. 4. Ponieważ dywizya 5 wolnie postępowała, żeby przez to nieprzyiaciel czasu nie miał do zmocnienia się, przez połączenie w Uleaborgu woysk prowincyi Sawolax i Towasthus; straż przednią tey dywizyi ciągnącą przez Carleby na 2 kolumny rozdzielono, które dwoma drogami oddzielnie pośpieszały od d. 23 Marca przez Pereko, Lundolax, Oferowstila, Nikola, Pakenda, Gamma, do d. 29; przez cały ten czas mróz dochodził 15 stopniów. Półkownik Kulniew ciągle idący za nieprzyiacielem, d. 28 zbliżył się do Kalaioki, gdzie znalazł iazdę Szwedzką; te attakowali huzarowie Rossyiscy i kozacy spólną siłą, i odparłszy ścigali natarczywie do samych kolumn pieszych, gdzie ogień natężony z armat i ręczney broni wstrzymał ich zapędy. Zatém ustąpił nieprzyiaciel do Cigaioki, straż tylną zostawuiąc w Luota. Nazaiutrz d. 29 straż przednia Kulniewa zaiowszy Jolgala postąpiła ku Szwedom, którzy odciągnęli natychmiast do Kalaioki, główna ich kolumna do Bragenstadt odeszła. Ponieważ nieprzyiaciel miał przewyższaiącą potęgę, słabsza Rossyanów liczba nic ważnego przedsięwziąć nie mogła; przeto Półkownik Kulniew czekaiąc przyiścia dywizyi 5 zatrzymał się w swoiém stanowisku, i napadał straże przeciwników. GL. Tuczkow uwiadomiony, że od wioski Francila, przez którą miał przechodzić GM. Bułatow z Kuopio, idzie prosta droga zimowa do Bragenstadt, zalecił onemu, ieśli każe potrzeba, na teyże drodze łączyć się z korpusem ciągnącym z Karleby. W Abo dla zasłony portu i miasta od strony morskiey, 4 batterye założono. D. 6 kwietnia nic nie stało się uwagi godnego.

D. 7 z dywizyi 17 od miasta Eknes do Helsingfors wkroczył półk 30 strzelców, a Brzeski opasuiący Sweaborg przeszedł na inne mieysca, co stało się dla tego, ażeby połączone były bataliony dotąd rozerwane. D. 8 z Sweaborga do Helsingfors przybył Półkownik Secherhor z drugiemi Officyerami dla ułożenia się ostatecznego o poddanie twierdzy, iak tylko przyidzie czas przez umowę zamierzony. Z Helsingfors 14 brygady artylleryiskiey Maior Tararikin wyszedł prowadząc 6 armat i ammunicyą, za którym drugie 6 armat pośpieszyć miało, iak tylko przyidą konie; ta artyllerya iest przeznaczona do batteryi ruchomych, które założyć kazano na brzegu morskim pod Abo. Porankowe mrozy w Helsingfors nie przechodziły do tychczas 5 stopniów. D. 9 i 10 nic ważnego. Ażeby odiąć nieprzyiaciołom chęć kuszenia się o ziemię orężém Rossyiskim podbitą, a przy następuiącey blizko wiośnie ubezpieczyć brzegi, dane są całemu woysku rozkazy, iakie punkta zaymować maią. Reszta poźniey.

BAYONNE d. 17 Maia. Infantowie X. Asturyi Ferdynand, brat iego Karol, stryi Antoni, z miasta naszego wyiechawszy wkrótce za Karolem 4, i stanowszy w Bordeaux z tamtąd d. 12 przesłali pismo następuiące do narodu Hiszpańskiego. Czuiemy, powiadaią, i wdzięczni iesteśmy za tylokrotne dowody przywiązania i wierności, iakie nam zawsze dawali wszyscy korony Hiszpańskiey poddani; dla tych względów dziś widząc z nayżywszym żalem i boleścią, że ten ukochany narod iest zagrożony zamieszaniem domowém, i okropnemi klęskami iakie z niego wyniknąć mogą; znaiąc z drugiey strony że te nieszczęścia wszystkie wypłyną z niewiadomości, ponieważ Hiszpani ieszcze nie widzą dla iakich pobudek czynią Xiążęta, i iakie są układy zrobione dla uszczęśliwienia ich oyczyzny; nie mogą przeto nie usiłować ażeby lud wyprowadzili z błędu, daiąc wszystkim zbawienne rady i przestrogi koniecznie potrzebne dla nich, ażeby sami nie przeszkodzili wykonaniu wspomnionych układów; to zaś czyniąc Infantowie daią naywiększy dowod miłości i szacunku narodowi swoiemu.

A naprzód obowiązkiem ich iest przełożyć, w iakich okolicznościach X. Asturyi przyiął koronę po abdykacyi oyca swoiego; że w onczas wiele prowincyi Hiszpańskich, wszystkie miasta graniczne zaięte były Francuzkim żołnierzem, którego 60 t. liczono w stolicy Monarchii i blizkich okolicach. W takim żyiąc czasie, wiele innych rzeczy i zdarzeń wiedząc które nie każdemu znaiome były, przekonywali się nakoniec Infantowie, iż opasani zewsząd skałami, z wielu środkow taki wybierać musieli, który naymniey mógł być szkodliwym, to iest do Bayonne wyiechać. Tam stanowszy X. Asturyi dowiedział się niespodzianie, iż ociec iego wydał oświadczenie przeciw abdykacyi swoiey, dowodząc iż nie dobrowolną była. Xiąże przyiął koronę w przekonaniu, że Karol 4 dobrowolnie ią złożył; słysząc teraz o przeciwném oświadczeniu, przez uszanowanie synowskie postanowił ustąpić z tronu, którego wkrótce ociec swoiém i całey Dynastyi imieniem ustąpił Imperatorowi Francuzkiemu, ażeby ten dla dobra Hiszpańskiego narodu wybierał osobę i Dynastyą, która tron Castiliiski osiąść miała.

W takim przypadku Infantowie zważaiąc stan Hiszpanii krytyczny, z drugiey strony widząc, że usiłowania wszelkie mieszkańców, gdyby prawo ich do korony wspierać chcieli, byłyby nie tylko daremne, aleteż szkodliwe, z których wyniknełoby nieomylnie krwi przelanie, i strata przynaymniey wielu prowincyi Europeyskich, wszystkich osad zamorskich. Dla uniknienia zaś klęsk takich środek naypewnieyszy iest, ażeby Xiążęta zrzekli się swoiey własności, praw do tronu ustąpili, iak Król ociec iuż ustąpił. Nadto zważaiąc, że Imperator Napoleon w przypadku tego zrzeczenia się Infantów przyrzeka zachować zupełną niepodległość i całość Hiszpańskiey Monarchii, iakoteż wszystkich iey osad zamorskich, nic nie biorąc dla siebie, aniteż odrywaiąc naymnieyszey cząstki; że równie Monarcha Francuzki obowiązuie się utrzymać iedność religii Katolickiey, własność, prawa, swobody, zwyczaie narodu, przez co niewątpliwie na wiek poźny zapewnia się Hiszpanom potęga i szczęśliwość. Infantowie daiąc temuż narodowi dowod wielki swoiey wspaniałomyślności, miłości, i gorliwey chęci, czynią z siebie tę ofiarę, zrzekaią się ile mogą osobistych interessów dla dobra narodu, i przystępuią do aktu Karola 4. Uwalniaią przeto Hiszpanów od obowiązku wszelkiego, i napominaią ażeby dla powszechnego dobra kochaney oyczyzny zachowali się spokoynie, oczekiwaiąc uszczęśliwienia swego z ręki, mądrych rozrządzeń, i mocy Napoleona. Widząc taką Infantów powolność, narod Hiszpański przez stosowanie się do okoliczności dać zechce im dowod przywiązania swoiego, iak Xiążęta chętnie dali dowod miłości, gdy praw swoich odstąpili, i na własny interes zapomnieli, ażeby poddaństwo uszczęśliwione zostało. W Bordeaux d. 14 Maia.

MADRID d. 12 Maia. W. X. Murat stanoł w pałacu Królewskim, gdzie porządek służby iest dawnieyszy; spokoyność zupełna w mieście. Z Bayonne czekamy po tylu ważnych nayważnieyszey wiadomości o przyszłym losie Hiszpańskiego narodu. Tymczasem obozy pod Cadix i Gibraltarem napełniaią się półkami licznemi; do wszystkich portów i morskich zbroiowni posłane są rozkazy, względem przygotowania flott naszych do prędkiey żeglugi; naysprawiedliwsza iest troskliwość o zamorskie osady, iakim sposobem do Mexico, Peru, Hawany, Buenos Ayres, Carthageny przesłane być mogą posiłki, ażeby Anglicy i Brezyliiczykowie szkodzić im nie zdołali. Skarb Hiszpański iest dziś w strasznéem zamieszaniu i ubóstwie; rząd ogłosił konieczną potrzebę zaciągnienia długu; bogatsi obywatele natychmiast summę żądaną złożyli.

Wiadomo że Król Karol 4 przed Agentem W. X. Murata Monthion i wielo innemi osobami, przed i po abdykacyi głośno narzekał, że Minister Caballero sprawcą był rewolucyi w Araniuez

zdarzoney. Obwiniony dziś ogłasza usprawiedliwienie postępków swoich. To naprzód, powiada, iest pewno, że do rewolucyi nie należałem bynaymniey, przeszkodziłem tylko wyiazdowi dworu do Andaluzyi; do czego użyłem środków bardzo łatwych, przekonywaiąc o nieprzyzwoitości tey podróży X. Pokoiu, poźniey samego Monarchę, który nakoniec oświadczył, że iuż nie poiedzie. We 3 dni potém widząc, że Król zdanie odmienił, i ztąd nieukontentowanie oświadczał, doradziłem iemu, ażeby zapytał się sam Królowey i X. Pokoiu; oboie oświadczyli, że uwagi moie i rady błędne były, lecz nic w nich nagannego nie upatrywali. Nikt zapewne w całym narodzie nie zarzuci, żem kiedy taiemnie i poufale rozmawiał z X. Asturyi wyiowszy audyencye publiczne, aż do d. 19 Marca kiedy Królem został przez abdykacyą; że z żołnierzami lub Officyerami rozmawiaiąc dawałem komu radę buntowniczą. Pod żadnym wprawdzie pozorem człowiek nie powinien sam sobie czynić sprawiedliwości, a porządek prawny mieszać opieraiąc się władzy naywyższey. Te prawidła wyryte głęboko na sercu moiém od lat dziecinnych, wyznaie głośno na każdém mieyscu poczciwy człowiek. Któż więc Karolowi 4 wmówił, żem iest winien tak ciężkiey zbrodni? Powiem śmiało: lud, woysko, dwór cały zna dobrze co się stało d. 13 marca; każdy wtenczas przyznawał, żem wielkie nieszczęścia odwrócił od narodu. Wiadomo, że X. Pokoiu mnie nie lubił, albo raczey otwartym był nieprzyiacielem, ponieważ nie zawsze poddawałem się rozkazom iego, znaiąc częstokroć że były niebezpieczne i szkodliwe. Na początku rewolucyi gmin okrutnie prześladował wszystkich stronników i przyiacioł X. Pokoiu; mnie dawał oklaski dla tego iedynie podobno, iż wiedział o nieprzyiaźni naszey. Te oklaski w błąd zapewne Karola 4 wprowadziły. Proszę Królowey ażeby raczyła przypomnieć, iż d. 19 mocno radziłem X Asturyi namawiać oyca, żeby prędzey uśmierzyć kazał rozruch; po ucieczce nawet X. Pokoiu, ci którzy na straży byli w pałacu Królewskim, przyświadczą, iż mnie w tenczas niespokoynym widzieli. Mówiłem głośno do wszystkich, że powinni być wiernemi Królowi. Odetchnołem w tenczas, gdy wiadomość przyszła o znalezieniu ukrytego X. Pokoiu, gdyż wiedziałem że mniemana iego ucieczka prawdziwą i iedyną była przyczyną strasz liwych rozruchów &c.

LONDYN d. 3 Maia. Admiralicya uważaiąc liczbę nieprzyiacioł narodu naszego, i konieczną potrzebę bronienia kraiu od przyszłych naiazdów, które niepodobne nie są, chociaż mamy dość ogromne flotty zawsze do walki gotowe, liczbę ich powiększyć postanowiła; na ten koniec do listy okrętów 1 rangi przydaie 25, do 2 rangi 20, do 3 rangi 15, do 4 rangi 10, ogółem okrętów liniowych 70, które dotąd w portach bezczynne, na teraznieyszy przypadek rychley uzbroić kazano; w zbroiowniach morskich pomnaża się liczba robotników pracuiących nad budowlą nowych okrętów, fregat, mnieyszych statków. Ponieważ w Hollenderskich portach postrzeżono obrót nadzwyczayny, gdzie Francuzi i Hiszpani maią potęgę dość znaczną, okręta Tiger od 84 armat, Minotaur, Triumph, Edgar od 74, z 3 fregatami i korwetami do Flessingue pośpieszyły, maiąc uważać co tam czynić zamyślaią Francuzi; Admirał zaś Russel z liczniey szą eskadrą krąży pod Texel i Helvoetsluys maiąc na oku Hollendrów.

Poseł nasz Rose powrócił z Ameryki, i nie przyniosł pewności, woynę czyliteż pokoy z RPtą mieć będziemy; towarzysz iego Erskine został na mieyscu, co czyni nieiaką ieszcze nadzieię ugody. Jednakże Kongres nic nie ustępuie, porty zamknięte trzyma, towarów naszych nie przyimuie, ludzi zabierać do służby Angielskiey nie pozwala, za poczynione szkody domaga się nadgrody. Madisson Prezydentem został 88 głosami, Clinton Wice Prezydentem 79. Jefferson dał nowy i ostatni iuż dowod swoiey niechęci narodowi naszemu Gdy albowiem Admirał Duckworth w pogoń wysłany za Rochefortską eskadrą, przebiegłszy brzegi Francuzkie, Hiszpańskie, Portugalskie, był w Maderze, Martinice, S. Domingo, i nigdzie nie znalazłszy nieprzyiacioł udał się nakoniec do Ameryki północney, nie dozwolono iemu zawiiać do portów, żywności nie przedano, wodę nawet w naymnieyszey ilości brać przeszkodzono; tak dalece iż Admirał oddalaiąc się od niegościnnego lądu szukać musiał rzeczy potrzebnych na wyspach Azores.

Ledwieśmy się dowiedzieli o końcu niepomyślnym dalekiey i daremney wyprawy, gdy słyszemy o rozpoczęciu drugiey większey i bliższey; iuż Admirałowie Saumarez i Keats wyszli z portów Królestwa wschodnich zmierzaiąc do Sundu; pierwszego eskadra składa się tylko z 7 okrętów liniowych, drugi iak wiele ma niewiadowo, to pewna że liczną flottę statków przewozowych obydwa prowadzą w strony północne; woyskom lądowym które zabrano na flottę, hetmani G. Moore; o liczbie żołnierza nic pewnego twierdzić nie możemy; według iednych nie prowadzi w posiłku dla Króla Szwedzkiego nad 10 t. zdaniem drugich 20 t. lecz gdyby nawet liczba ieszcze większą była, odsiecz zawsze znaydzie się małą i słabą w miarę niebezpieczeństwa i potrzeby sprzymierzeńca. Słychać że oprócz flotty i woyska iuż wysłanego, inne eskadry z półkami lądowemi wkrótce pośpieszą do Szwecyi pod przewodnictwem innych Admirałów i wodzów.

Cokolwiek wyniknie z tey wyprawy, nad którą większey dawno nie przedsięwzieli Anglicy, temu przynaymniey nikt przeczyć nie może, iż od początku rewolucyinych woien nigdy Brytannia W. żadnemu z tak wielu sprzymierzeńców nie dała pomocy tak znaczney w ludziach i okrętach. Celem wyprawy podobno będzie Norwegia; iest domysł, że część woyska naszego wysiadłszy w Gothemburgu połączy się z Szwedami, druga zaś wylądowawszy na brzegach Norwegii sama oddzielnie ma dokazywać. Ztąd łatwo domyśli się każdy, z iaką niecierpliwością pierwszych rapportów Admirała Saumarez i G. Moore czekamy.

Pod G. Moore kommenderuie G. Fraser. Puł.

nocne prowincye Amerykańskie oświadczyć miały, ieśli Kongres woynę Anglikom zapowie, one oderwą się od ciała RPtey. Regent Portugalski miał okryć w Brezylii spisek przeciw osobie i rządowi iego uknowany przez osobę dostoyną, która po odkryciu rzeczy iest aresztowana. Protestanci niektórych okolic Jrlandzkich idąc za przykładem Hrabstwa Clare, na zgromadzeniu powszechnem uradzili nie tylko nie sprzeciwiać się żądaniom Katolików, ale owszem sprawiedliwe ich proźby wesprzeć względem przyięcia do obywatelskich przywileiów. Przez Francyą niepomyślna wiadomość przyszła z ludyi wschodniey Generał woysk kompanii Vasely, inni mówią Wellesley, miał wielką bitwę stoczyć z naczelnikiem narodu Marattów Gend pod Heratpour, którą Anglicy przegrali z klęską 12 t żołnierza swego; czekamy co o tém rzekną Dyrektorowie kompanii.

WIEDEN d. 30 Maia. Ambassador Francuzki u Ottomańskiey Porty G. Sebastiani przez wzgląd na słabość zdrowia swego otrzymał u Imperatora Napoleona pozwolenie oddalić się z Constantinopola; iakoż d. 21 kwietnia pożegnawszy Portę na audyencyi, i Sekretarza Latour Mauburg zastępcą zostawiwszy, wyiechał, któremu Sołtan w upominku przesłał złotą tabakierę bogato nadzwyczay bryllantowaną. Słychać że Napoleon przez wzgląd na zasługę pensyą iemu roczną wyznaczył 80 t. franków. Z Tureckiey stolicy morzem pośpieszył do Warny, z tąd lądem na Bukarest, Lwow, Krakow, do Brunn, gdzie przybył d. 21 Maia; z orderem legionu honorowego nosi order Turecki pół Xiężyca.

COPPENHAGA d 21 Maia. Admirał Saumarez przybył na morza północne, i dywizyą woysk Angielskich podobno w Gothemburgu na ląd wysadził, w którey liczy się legion Hannowerski; część flotty nieprzyiacielskiey przeszła do Malmoe, druga przyłączyła się do eskadr w Sundzie i Belcie większym krążących; co tém bardziey pobudza Duńczyków ażeby czuwali i gotowi byli do bronienia kraiu. Z Norwegii rząd rapporta dawnieysze tylko ogłosił, które pokazuią iż mieszkańce tego kraiu więcey 500 Szwedów poymali w rozmaitych utarczkach. X. Krystyan przykładem swoim lud zapala do męztwa i cierpliwości, znosi sam wszystko co żołnierzowi znosić się zdarzy, noc częstokroć przepędzaiąc pod niebem między strażami, chociaż pola są śniegiem pokryte. Szwedzi spodziewaią się wkrótce usłyszeć o zaszłey odmianie w Ministeryum Angielskiém. G. Toll 12 t. żołnierza w Scanii dotąd będącego prowadzi do Stockholmu, żeby stolicę zasłonił.

NEAPOL d. 6 Maia. Ministrowie Neapolitańscy Królowi Józefowi daiąc sprawę o stanie dzisieyszym państwa naszego pokazuią, że przez 22 miesiące upłynione od zawoiowania uformowali gwardyą, 2 półki ciężkiey piechoty, 2 lekkiey, 2 strzelców konnych, 1 artylleryi; do czego przydawszy wzięte na żołd regimenta Corsykański i Afrykański, Król dziś liczy 21 t. regularnego żołnierza; co ponieważ nie wystarcza na obronę kraiu od nieprzyiacioł zewnętrznych, i utrzymanie domowey spokoyności, ma obecnych 50 t. Francuzów. Inżenierowie zatrudniaią się naprawieniem twierdz Gaeta, Brindisi, Otranto, Pescara, Tarento; nadbrzeża stolicy Neapolu, blizkie iey wyspy Jschia, Procida są uzbroione. Trudnieysze iest wystawienie potęgi morskiey niż lądowey; iednakże ile pozwoliły okoliczności, Ministrowie zatrudnili się tym przedmiotem; iuż są zgromadzeni Officyerowie flotni z liczby doświadczeńszych, których rewolucya r. 1799 rozproszyła; port Neapolitański, werfty w Castellamare naprawione; a iażeli czas nie dozwolił ieszcze zbudować okrętów liniowych i fregat; przynaymniey ma Król na żołdzie do tysiąca maytków; w Manfredonii, Tarento, innych micyscach zebrano wiele drzewa i flotney ammunicyi; fregata 1 i korweta przyłączone do flottylli, która liczy 80 szalup; w porcie Brindisi rozpoczęte są roboty, zdolne temu miastu nadać wagę, iaką niegdy miało za czasów dawnych Rzymian

PARYZ d. 21 Maia. Senat zwołany iest na radę nadzwyczayną; słychać że przyłączenie Toskanii do państwa Francuzkiego ma wkrótce ogłosić, którego kraiu rządcą będzie G. Menou. To ułatwiwszy Senat podobno czytać ma traktat w Bayonne zawarty między Napoleonem i domem Burbońskim, który panował w Hiszpanii. Karol 4 z małżonką i częścią familii swoiey ledwie d. 26 ma stanąć w Fontainebleau; pałac Compiegne naprawuiemy śpiesznie. G. Montmorency kommendant korpusu gensdarmów na ostatniey kampanii w Prussach, zotał w Compiegne Gubernatorem.

G. Marmont na granicach państwa Tureckiego stoiący, uformował legion Dalmatów; lud iest wybrany; ubior narodowy chętnie na Francuzki zamienili. Wyspy Sycylia dotąd kwitnie w pokoiu, flottami Angielskiemi zasłoniona; z niey Brytannia W. bierze bardzo wiele wina, oliwy, owoców, zboża, daiąc mieszkańcom w zamianę produkta osad i rękodzieł swoich, których część znacznieysza z tąd przechodzi do brzegów Afryki północney, Egiptu, wysp i portów państwa Tureckiego, z niemałą Sycyliiczyków korzyścią. Ferdynand 4 ciągle bawi w stolicy Palermo.

Listy z Bagdadu przysłane donoszą, iż Anglicy wielką bitwę przegrali z Marattami w Indyi wschodniey; początek tey woyny, wygraney skutek niewiadomy; szczegóły zpotkania te są tylko wyrażone, iż kompania ztraciła 12 t. ludzi poległych pod Heratpour, wodz zwycięzca nazywał się Gend czyli Ghaur, zwyciężony Vasely czyli Wellesley. Korsarze Francuzcy na morzach wschodnich poymali między wielo innemi okręt Angielski Euphrates, na którym poseł Angielski Manesty płynoł do Persyi; lecz to poselstwo maiące za cel wymówienie zabóystwa w Bombay dopełnionego na pośle Perskim, żadnego skutku nie sprawiło.